

ZPRAVODAJ

PRO VLASTNÍKY, SPRÁVCE A PŘÁTELE LESA

Číslo 6

20. srpna 2008

Zdarma

Citát:

„Přírodu nedědíme po svých předcích, ale vypůjčujeme si ji od svých dětí.“

Volební heslo ekologické strany ve Velké Británii v r. 1980

Úvodník

Vážený čtenáři,

zvolna se rozjíždí volební kampaň do krajských a senátních orgánů a proto jistě není od věci zamyslet se nad tím, co vlastníkům a správcům lesů, potažmo lesnímu hospodářství, přinesli kandidáti zvolení v minulém období, a kteří z nich byli přístupni našim názorům a ochotni řešit naše problémy, nebo se s nimi alespoň seznámit.

Pokud je důvodem nezájmu politiků o lesnická témata, který jsme ostatně zaznamenali i na červnovém semináři pořádaném ve spolupráci se Stálou komisí Senátu pro rozvoj venkova a pražskou lesnickou fakultou, podíl produkční funkce lesa na HDP ve výši 0,6% a na počtu pracovníků 0,7%, je třeba jim neustále připomínat, že celkově lesní hospodářství jako odvětví prvovýroby generuje minimálně 5% pracovních míst v ČR a obdobný je podíl na HDP, zejména ve spojitosti s dodavatelským a zpracovatelským průmyslem, a že lesy mají nezastupitelnou úlohu v ochraně půdních a vodních zdrojů a před povodněmi, potlačují změny klimatu a vytvářejí příležitosti pro rekreační a sportovní využití jejich voličů.

Těchto neocenitelných mimoprodukčních přínosů pro společnost si však musí být vědomi, resp. neustále na ně musí veřejnost upozorňovat, i samotní lesníci a snažit se tak opustit roli přehlíženého a marginálního oboru. Pak se jistě dočkají splnění předvolebních slibů, ke kterým se např. v r. 2006 hlásili pravicově i levicově orientovaní politici.

Pro ilustraci uvádím úryvky z volebních programů dvou největších rivalů. Cituji z programu ODS: „Zjednodušíme legislativu a uvolníme ruce podnikatelům a vlastníkům při hospodaření se svým majetkem na venkově. Jasně definujeme službu – společenský zájem, za který je daňový poplatník ochoten zaplatit zemědělcům, lesníkům a dalším subjektům na venkově. Kompenzace soukromým vlastníkům a obcím za újmu způsobenou zákonem o naplňování veřejných zájmů. Jasně budeme definovat, co je veřejný zájem. Zjednodušíme a zpřehledníme environmentální legislativu jako celek.“

Ani politikům ČSSD nebylo řešení těchto záležitostí proti mysli. Cituji z jejich programu: „Zasadit se o vyplácení oprávněných náhrad za újmy plynoucí z mimořádných nároků vyplývajících z naplňování plánů péče o chráněná území i provádění ochranných opatření v kulturní krajině. Podpořit zemědělské a lesní hospodářství při jejich péči o ekologické a sociální funkce krajiny. Prosadit Kodex životního prostředí, který shrne a ujednotí dosud roztráštěnou právní úpravu ochrany životního prostředí.“

Uvedená shoda je snad pro nás pozitivním impulzem, jen je ještě třeba přikročit

od slov k činům, a to zejména v té „velké“ politice. Chvályhodný je určitě přesun palivového dřeva do nižší sazby DPH, ale například zrušení daně z nemovitosti placené z lesních pozemků, ke kterému se většina stran před volbami hlásila, jako k výrazu ocenění oněch zmiňovaných mimoprodukčních funkcí lesů, zůstalo jen na papíře. Naplňování konsensu ohledně snižování stavů přemnožené spárkaté zvěře se zatím jeví spíše jako opatrné.

Přeji Vám tedy dobrou volbu a Lesu zdar!

*Ing. František Kučera
předseda SVOL*

Fakta a mýty

Předsedkyně Stálé komise Senátu pro rozvoj venkova Ing. Václava Domšová přivítala 24. června v jednacím sálu Valdštejnského paláce na sedm desítek účastníků semináře Fakta a mýty o českém lesním hospodářství, který uvedená komise připravila ve spolupráci se Sdružením vlastníků obecních a soukromých lesů a Lesnickou fakultou České zemědělské univerzity v Praze.

Jak již sám název napovídá, cílem akce bylo na základě konkrétních vědeckých poznatků a objektivních statistických údajů vyvrátit domněnky a zkreslené představy o situaci našich lesů, živě často neochotou novinářů seznámit se s podrobnostmi a skutečným stavem věcí a snahou přinášet vždy „šokující novinky“. Očekávání organizátorů zklamala nejen nízká účast ze strany médií, ale i politiků.

Je to určitě škoda, protože na věcné dotazy obou zmíněných skupin byli připraveni přední čeští odborníci – jmenovitě

pokračování na str. 2. »

Ilustrační foto: Marek Kohout

V Kladské se jednalo o změně mysliveckého plánování

Na 22. května svolal odbor péče o krajinu MŽP jednání skupiny odborníků a zainteresovaných k otázce „Návrhu metodiky a realizace pilotního projektu ke stanovení výše lovu na základě stavu ekosystému“. Jednání se uskutečnilo v budově „Zámečku“ Lesního závodu Kladská LČR s cílem poskytnout odborný podklad pro úpravu (novelu) platné vyhlášky MZe č. 553/2004 Sb. o podmínkách, vzoru a bližších pokynech vypracování plánu mysliveckého hospodaření v honitbě. Jednání se zúčastnili jak pracovníci MŽP a MZe, tak i pracovníci UHÚL, SVOL, IFER – Ústavu pro výzkum lesních ekosystémů, České Bioplatformy a Hnutí Duha.

Jednání bylo zahájeno konstatováním, že stavy zvěře spárkaté jsou téměř ve všech honitbách v ČR neúměrně vysoké, zvěř chovaná v našich honitbách stále ve vyšších počtech působí na lesních i polních kulturách a porostech značné škody a současná vyhláška o plánování mysliveckého hospodaření v honitbách neplní svou funkci. Účastníci jednání došli k obecné shodě, že je nutné připravit jinou metodiku plánování lovu zvěře tak, aby výši lovu bylo možno pružně a efektivně přizpůsobovat stavu ekosystému a nebylo nutno vycházet z nevyhovující současné úpravy, kdy za základ plánů lovu jsou brány výsledky sčítání zvěře v dané honitbě.

V další části pracovníci UHÚL (ing. Sloup

a ing. Vyslyšel) prezentovali výsledky práce své pobočky na úvodní části pilotního programu ke stanovení výše lovu na základě stavu ekosystému. Základem pro porovnání stavu ekosystému by se staly srovnávací zkusné plochy vycházející z ploch Národní inventarizace lesů prováděné v letech 2001 - 2004. Část těchto ploch by byla využita i při zjišťování stavu lesního ekosystému pro účely posouzení výše okusu a poškození dřevin zvěří. Podrobně byl rozebrán počet zkusných ploch, jejich rozmístění v terénu, způsob zjišťování poškození a okusu a byl navržen způsob, jak s ohledem na dosažené výsledky stanovit, zda je možno odstřel zvěře spárkaté ponechat na původní výši, či zda je nutno odstřel přiměřeně zvýšit. Stav ekosystému by na těchto kontrolních plochách byl zjišťován jednou za 5 let pracovníky UHÚL, z výsledků tohoto posouzení by se vycházelo při stanovování plánu lovu pro danou oblast.

Pracovníci UHÚL seznámili přítomné i s metodikou posuzování vlivu zvěře na lesní ekosystém používanou německými kolegy ze Sasky a potvrdili, že chtějí s německou stranou spolupracovat i nadále. Ostatně celý pilotní projekt má být realizován v Krušných horách, kde jsou jednak mimořádně vysoké stavy jelení zvěře a kde k porovnání výsledků a metod se saskou stranou jsou velmi příznivé podmínky.

Při tomto prvním jednání všech zúčastněných nebyla bohužel vyřešena základní otázka této problematiky, a to jak bez nutnosti změny zákona o myslivosti přinutit uživatele, ale mnohdy i držitele honitby, aby při plánování výše lovu respektovali především stav ekosystému a nevycházeli pouze z nepřesných, či případně přímo cíleně zkreslených výsledků sčítání zvěře, jak je v myslivecké praxi obvyklé.

Záměr, se kterým bylo toto jednání svoláno, tedy změnit postup mysliveckého plánování tak, aby více respektoval stav celého ekosystému, byl jednoznačně kladně přijat hned v úvodu všemi zúčastněnými, v otázce volby metody a postupu, jak dojít k cíli, se už objevily mezi zúčastněnými značné rozdílné pohledy a názory, poslední bod, tedy jak navrhovaná opatření uvést v život, zůstal při prvním jednání zcela otevřen. Doufejme, že se pracovníkům obou ministerstev podaří najít cestu, jak situaci řešit. Pro všechny vlastníky lesů by bylo nanejvýš žádoucí, aby řešení celé problematiky bylo co nejjednodušší, bez zbytečné administrativní zátěže, řešení, které vlastníkově lesa umožní pružně a rychle reagovat na měnící se stav zvěře a momentální podmínky v honitbách. Další kolo jednání se uskuteční 11. srpna.

Ing. Petr Jelínek

Ing. Jaromír Vašíček z Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů, prof. Vilém Podrázský a prof. Luděk Šišák z Lesnické fakulty ČZU, emeritní předseda Národního lesnického komitétu Ing. Vladimír Krečmer, doc. Petr Zahradník a Ing. Vít Šrámek z Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti, Ing. Jan Řezáč za Nadaci dřevo pro život a RNDr. Jiří Stonawski za státní podnik Lesy ČR.

Hlavním zdrojem, z kterého přednášející vycházeli, byla Národní inventarizace lesů (NIL) - čtyřletý projekt probíhající v letech 2001-2004 na základě nařízení vlády, v jehož rámci bylo na území ČR umístěno 16.240 zkusných ploch v pravidelné síti 2x2 km a na každé z nich bylo přesně změřeno a statisticky vyhodnoceno cca 130 veličin. Informace byly čerpány také z tzv. Souhrnného lesního hospodářského plánu, který obsahuje na 2.550 platných lesních hospodářských plánů a 450 lesních hospodářských osnov.

Zmíněná zjišťování potvrdila, že lesní hospodářství ČR je založeno na ekologických základech, a ukázala, že situace není tak špatná ani co se týče druhové pestrosti v lesích - početnost populací ptáků v lesních ekosystémech vykazuje vzestupnou tendenci na rozdíl od zemědělské krajiny. Dále bylo zjištěno, že výměra lesů se od vlády císaře Josefa II. zvýšila cca o 700.000 ha (zároveň však byl potvrzen přetrvávající nesoulad mezi evidencí v katastru nemovitostí a současným stavem) a zásoba dříví v našich lesích se od 30. let minulého století prakticky zdvojnásobila. V návaznosti na zvyšující se výměru lesů a rostoucí zásoby dříví vzrůstá i těžba v lesích, která zejména vlivem zpracování kalamitního dříví napadaného v posledních letech, již téměř dosáhla celkového průměrného přírůstu.

Výsledky analýz trvalých jednotek prostorového rozdělení lesa ukázaly, že na území ČR převládají porosty smíšeného charakteru – více než 80% celkové plochy našich lesů. Jehličnaté nebo listnaté monokultury, kde podíl vtroušených dřevin dosahuje maximálně 10 %, představují 18% všech lesů. Z pohledu poměrů listnatých a jehličnatých dřevin mají lesní ekosystémy na celém území ČR tendenci vracet se k přirozenému stavu – přirozená obnova listnáčů 65%, jehličnanů 35 %. Obnova, která se vyskytuje na volné ploše činí necelých 20 %, více než 50% obnovy bylo nalezeno pod clonou porostu nebo v jeho bezprostředním vlivu.

V rámci NIL byl potvrzen očekávaný stav, že převažují porosty s jednoduchou strukturou, a dále bylo zjištěno, že v lesních porostech leží 6,7 m³ odumřelého dříví na 1 ha. Pouze necelých 7% lesních porostů bylo při hodnocení stavu péče o lesní porosty klasifikováno jako zanedbané. Pokud jde o defoliaci koruny stromů, jako odraz znečištění ovzduší imisemi, situace se neodlišuje od okolních států a nesignalizuje chronické nebezpečí výjimečných situací. Výskyt hniloby kmene, související s poškozením stromů těžbou nebo loupáním a ohryzem spárkatou zvěří, byl nalezen u 22% stromů. Výzkumy ostatně potvrdily, že zvěř společně s větrnými kalamitami a lýkožroutem smrkovým jsou největšími problémy našich lesů. U porostů poškozených zvěří s následným napadením dřevokaznými houbami totiž dochází ke snížení pevnosti stromů a začínou se lámat již při rychlostech větru 17 – 24 m/s, zatímco zdravé stromy vydrží i rychlost větru až 50 m/s.

I přes důsledné dodržování obranných opatření, zejména preventivních, je dle závěrů Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti nutné se vznikem kalamit lýkožrouta smrkového počítat

i do budoucnosti a na této skutečnosti nic nezmění ani přiblížení se k původní dřevinné skladbě. Tyto kalamity budou opět vázány pouze na oblasti se smrkem ve vyšších polohách, takže teoreticky by sice mohly být menšího rozsahu, ale jejich četnost může zůstat stejná. Vznik a rozsah kalamit do značné míry ovlivňují i globální změny klimatu, které se projevují zvýšením počtem extrémních situací – bouře s většími rychlostmi větru a delší období sucha.

Zejména sluchu našich zákonodárců byl určen příspěvek o veřejně prospěšných funkcích lesa v krajině, kdy význam lesního hospodářství nelze spatřovat pouze v jeho podílu na hrubém domácím produktu, ale v úvahu je třeba brát mimoprodukční funkce lesa. Vědci spočítali, že např. roční hodnota funkce horského lesa v Kč/ha činí pro snížení povodňových vln 70 tis. Kč, omezení eroze 300 tis. Kč a rekreační efekty 120 – 360 tis. Kč. Zjistili též, že ochrana vodárenských zdrojů je díky lesům ve srovnání s technologiemi úpravy vody v jednodušších případech 11krát ekonomicky efektivnější, v náročnějších dokonce více než 20krát. Podle vyjádření odborníků tuzemská situace vytváří rizika pro veřejně prospěšnou funkčnost lesů, a to zejména díky zákonným předpisům na ochranu přírody umožňujícím nedodržovat zákony o lesích a vodách bez odpovědnosti za následky a požadovat na vlastnicích lesů strpění újmy na hospodaření. Podobně jako v západní Evropě, i u nás by měla být základním hlediskem při uspokojování veřejných zájmů na lesích diferenciací druhů vlastnictví, neb smysl existence lesů státních a do jisté míry i obecních je přednostně zabezpečovat veřejné zájmy. Vlastníci lesů soukromých by měli mít možnost a být podněcováni k nabízení služeb společnosti ve vlastním ekonomickém zájmu.

Další přednášející dokladoval propo-

jení a rovnocennost obou pilířů lesního hospodářství – environmentálního a produkčního, a zdůraznil potřebu zachování jejich rovnováhy. Za liché označil představy o omezování či naprostém vyloučení tržní produkce dříví i z toho důvodu, že aktivity zlepšující veřejně prospěšné funkce lesa hradí majitelé, nájemci či správci lesa často právě z prodeje dřeva. Význam produkce dřeva a jeho využívání je zcela zásadní a pro budoucnost lidské společnosti nezastupitelný.

Pokud jde o stav lesních půd, bylo konstatováno, že v běžných podmínkách je současný způsob lesního hospodaření dlouhodobě udržitelný a nevyžaduje zlepšování půdních vlastností hnojením. To platí i pro smrkové porosty pod hranicí jejich přirozeného areálu, kde na bohatších stanovištích dosahují produkčního optima. Horší situace je bohužel v oblastech, kde byla rovnováha živin mezi půdním prostředím a lesním ekosystémem zásadně narušena znečištěním ovzduší a kde spadlo ve druhé polovině minulého století v průměru 5 tun síry na 1 ha lesů. Tyto půdy je nutno revitalizovat s využitím vhodné kombinace chemických prostředků a biologických meliorací.

Podle prof. Podrázského ukázala data předložená účastníkům semináře, že naše lesy, které jsou především kulturní a navíc v kulturní krajině, potřebují odpovědnou a odborně zdatnou péči, že v kritickém stavu není hospodářství a lesy, ale spíše ovzduší v sektoru a ve společnosti. Na závěr jednání pak vyjádřil naději, že do budoucna bude větší zájem o diskusi s lesníky, neboť odpovědný lesní hospodář je optimálním garantem ochrany životního prostředí a přírody.

S využitím podkladů přednášejících připravila Marie Růžková

Listnaté porosty a NATURA 2000

Přednášející ing. Čermák (2. zleva) a ing. Vovesný. Foto: Ing. Petr Jelínek

V červnu 2008 uspořádal SVOL a jeho regionální organizace pro východní Čechy a Jihomoravský kraj pod záštitou ministerstva zemědělství dva semináře s celostátní účastí k tomuto tématu. Vedle odborných přednášek byla náplň soustředěna na praktické ukázky hospodaření v listnatých porostech v terénu, a sice v PLO Polabí na soukromých majetcích Kristiny Colloredo Mansfeldové, akciové společnosti Kinský dal Borgo, Lesního družstva Vysoké Chvojno a Hospodářské a lesní společnosti Uhersko (oblast Lodrant) a speciálně v městských lesích Moravský Krumlov, kde již více než 10 let probíhá převod lesa převážně tvaru nepravé kmenoviny na tvar středního lesa, v PLO Předhoří Českomoravské Vysočiny. U všech vlastníků jsou významné části lesů zařazeny nebo aktuálně nově navrženy do EVL Natura 2000, ať už z hlediska stanovišť nebo druhů. Cílem seminářů bylo shrnutí zkušeností se zaváděním Natury 2000 a především posouzení vlivu na vlastní hospodaření vlastníků lesů.

Oba semináře ukázaly opět v praxi na vážné konflikty, které vznikají mezi vlastníky lesů a jejich hospodáři na jedné straně a orgány ochrany přírody na straně druhé při jednáních ve vztahu k režimu v územích Natura 2000, schvalování LHP, vyčíslení a hrazení újmy v hospodaření apod.

Zásadním problémem pro praktická opatření péče o stanoviště je velmi široké vymezení biotopů při mapování Natury 2000 (bonitní, druhové skladby, vodního režimu apod.), které reprezentují často několik hospodářských souborů v systému cílových hospodářských souborů (i více jak 10 souborů lesních typů). To je právě i případ biotopu 9170 Dubohabřiny asociace Galio-Carpinetum 1.3.1. Hercynské dubohabřiny, který v oblasti navštívené při semináři převládá. Nelze tedy specifická doporučení pro biotopy Natura 2000 vztáhnout jen mechanicky na jakýkoliv hospodářský soubor v rámci tohoto biotopu.

Hlavním předmětem diskuse v terénu byly právě tyto specifické priority a doporučení:

- část porostů zachovat ve formě pařezin nebo lesa středního,
- u vybraných porostů zachovat, případně obnovit hospodářský tvar lesa nízkého či středního.

Souhrn dlouhodobých poznatků odborné veřejnosti a diskuse

Les nízký – celková produkce dobře pěstovaného výmladkového lesa se může vyrovnat produkci vysokokmenného lesa v objemu, avšak v kvalitě na středních a produkčních stanovištích je nesrovnatelně nižší (hospodářské soubory 25 Živná stanoviště nižších poloh a 19 Lužní stanoviště). Hlavním nedostatkem tvaru výmladkového lesa je silné vyčerpávání půdy. Obnovovat tento tvar lesa je tedy na těchto stanovištích překonané. Uplatnění najde jako les půdoochranný na extrémních stanovištích, les pro energetické účely (spíše přechodně na nelesních půdách) nebo specifické účely.

Les střední (sdružený) – je umělý tvar lesa, pěstebně velmi náročný pro efektivní hospodaření. Zhodnocení spočívá ve výstavcích a náročné péči o ně (volba dřeviny a počet dle stanoviště, zdravotní stav apod.). Významné jsou historické poznatky prof. Konšela (1931), tedy z období, kdy tento tvar byl ještě významně zastoupen. V Čechách necelých 1%, na Moravě 8% lesní půdy. Dále uvádí, že tvar středního lesa je prastarý „selský“, jeho výlučnost je pro dřeviny listnaté a jeho způsobost pro nížiny a zvláště zaplavované luhy. Úbytek lesů tvaru středního byl již v této době podstatný v lužních lesích vlivem regulace vodních toků a přeměny na pole, v pahorkatinách přeměnami na les vysoký.

V současné době se odhaduje výměra lesa blízkého střednímu na cca 1000 ha (dr. Kadavý). Jedná se však o plochy již více jak 40 let modelovým způsobem neobhospodařované (především není prováděno cyklické mýcení spodní výmladkové etáže), porosty se vyskytují nejčastěji na aluviích vodních toků, v oborách a bažantnicích. Opětovné převádění lesa vysokokmenného nebo nepravých kmenovin na střední les, nebo výmladkového

lesa na les střední je spojeno se značnými riziky.

Co se změnilo od doby významného zastoupení středního lesa:

- provedeny další regulace vodních toků (pravidelné krátkodobé záplavy jsou vzácné, časté jsou naopak suché roky a velké záplavy),
 - navazující houbové choroby a škůdci (tracheomykozy a obaleč),
 - technologické změny v používání prostředků pro pěstování lesa, těžbu a přiblížování,
 - změněné požadavky na sortiment dříví na trhu včetně vedlejších produktů,
 - zcela změněná sociální struktura venkova ve vazbě na zemědělství a lesy.
- Teoretická srovnávání mezi lesem vysokokmenným a středním vycházejí vesměs z modelových podmínek, které jsou v praxi zřídka dosaženy (zdravý les, tabulkové údaje, plný přírůst výstavků i výmladkové etáže), a proto vyžadují další ověřování.

Zkušební odborní hospodáři na navštívených majetcích vesměs považují dosavadní postupy dle doporučení hospodářských souborů za plně vyhovující jak z hledisek ekonomických a sociálních, tak požadavků ekologických na lokalitách Natury 2000.

Na živných stanovištích nižších poloh byly předvedeny modelové dvouetážové porosty s dominancí dubu zimního v horní etáži a lípy a habru v dolní etáži. V semenném roce se vytěží spodní etáž a provede se clonná seč. Spontánní přirozené zmlazení je po krátké době (2-3 roky) uvolněno, případné mezery se uměle doplní dřevinami cílové skladby. Výchovné a krycí dřeviny se uplatní dodatečně z výmladků. Požadavky Natury na druhy flory a fauny jsou zajištěny, neboť způsob hospodaření se nemění.

Na lužních stanovištích se vyskytují ve značném rozsahu dvouetážové porosty (rozsáhlé porosty jsou též v povodí Moravy ML Olomouc), v horní etáži s dubem letním, jasanem a v dolní etáži s dominující lípou. Typickým projevem těchto stanovišť jsou nezdrary přirozené obnovy

dubu, při prosvětlení dochází k masivnímu zabuřnění. Bez umělé obnovy dubu dochází v drobných mezerách k zmlazení jasanu a lípy a ke změně druhové skladby bez dominance dubu, který je nositelem hodnoty produkce. Nej kvalitnější současné vyspělé porosty s převahou dubu vznikly z umělé obnovy (lokalita Mochov a Uhersko a další). Maloplošná umělá obnova ve skupinách stejně jako clonné seče se ze shora uvedených důvodů neosvědčily. Pokus o přechod k jednotlivému výběrnému lesu (lokalita Mochov) se z důvodu neexistující přirozené obnovy dubu nezdařil.

Záměr převodu porostů nepravé kmenoviny na střední les je již rozpracován déle jak 10 let bývalým odborným lesním hospodářem u ML Moravský Krumlov dr. Utinkem na ploše cca 120 ha. Účastníci semináře vidí riziko dosažení cílů převodu u porostů na nejchudších stanovištích (cca 6. mezibonita dubu) vzhledem k zdravotnímu stavu výstavků převážně výmladkového původu, nastupujícímu buřnění rozvolněných porostů a malé pokrývnosti výmladků k jeho doplnění. Varující je podíl nahodilé těžby v letech 1992-99 na LHC (50% celkové těžby při absolutní dominanci listnáčů). Silný nárůst souší se projevuje v porostech dubu v 2. lesním vegetačním stupni na propustných půdách i v jiných oblastech ČR.

Vhodnější pro uvedený experiment se jeví porosty bývalého středního lesa (cca 100 ha), na stanovištích živných (převážně soubor lesních typů 2H), které však již více jak 40 let nejsou tímto způsobem obhospodařovány. Nastoupený směr má výzkumný charakter a probíhá ve spolupráci s Lesnickou a dřevařskou fakultou

MZLU Brno. Fakulta se věnuje intenzivně zkušenostem i v zemích, kde je tento tvar lesa významně rozšířen (Francie, Itálie, SRN). Vlastník lesa se však musí rozhodnout, jakým směrem a v jaké struktuře bude rozvíjet hospodaření, neboť především ekonomické otázky středního lesa a potažmo i otázky tvorby LHP v těchto podmínkách nejsou vyjasněny.

Závěr

Doufáme, že v zájmu trvale udržitelného hospodaření v našich lesích opustí orgány ochrany přírody včetně MŽP silový způsob k prosazování vlastních zájmů a dojde k naplnění slibů z našich společných jednání při tvorbě zákona o ochraně přírody a krajiny a implementace Natury 2000 (zohlednění připomínek vlastníků lesů a jejich hospodářů při revizi zákonů předpisů, odborná účast na tvorbě plánů péče, neomezovat bezdůvodně vlastníky lesů, kteří tak ztrácejí konkurenceschopnost v rámci EU, omezení plnohodnotně nahradit, jak je to zvykem u našich sousedů).

Poslední návrhy MŽP k novelizaci zákona č.114 o ochraně přírody a krajiny zařadit tvorbu LHP do režimu EIA jdou právě tím nevhodným směrem, neboť systém doporučení v hospodářských souborech je postaven zcela na ekologických základech. Takový jednotný systém nemá v sousedních zemích obdoby a přesto tam není toto hodnocení pro účel tvorby LHP vyžadováno. Tyto kroky dle mého názoru signalizují další problémy a plýtvání prostředky, které pak nezbyvají pro účelná opatření v našich lesích.

Ing. Josef Vovesný

Během exkurze se rozvinula bohatá diskuze. Foto: Ing.Petr Jelínek

Evropský týden lesů

Ministerstvo zemědělství svolalo 15. července pracovní schůzku věnovanou přípravě a koordinaci akcí pořádaných v rámci letošního týdne lesů, který byl vyhlášen ministry zemědělství a životního prostředí 46 evropských zemí. Společně jej organizují Evropská hospodářská komise, Ministerská konference o ochraně lesů v Evropě, Organizace OSN pro výživu a zemědělství FAO a Evropská komise v úzké spolupráci s Francií předsedající v současné době Radě EU.

Evropský týden lesů bude zahájen 20. října v Bruselu a poté bude pokračovat ve dnech 21. –24. října v Římě, kde budou pořadatelské organizace zasedat a pořádat tiskové konference i politická fora, odborné diskuse a semináře a rozsáhlé propagační akce. Všechny členské země EU byly vyzvány, aby se k této akci připojily a přispěly tak k lepšímu pochopení významu a poslání lesů a užitečnosti co nejširšího využívání dřeva jako jediné obnovitelné suroviny.

Cílem týdne lesů pod heslem „Společně za udržitelné obhospodařování lesů v Evropě“ je především zviditelnit lesnické a dřevařské odvětví a jejich přispívání k rozvoji ekonomiky a společnosti v Ev-

ropě, zdůraznit význam lesů a využívání dřeva pro zmírnění změn klimatu a úlohu lesa pro zajištění sladké vody a ochranu přírody.

Podle statistik FAO výměra lesů v Evropě v posledním období trvale stoupá a dnes již dosahuje lesnatost 44%! Za posledních 15 let se zvýšila výměra lesů v Evropě o 13 milionů hektarů, což odpovídá přibližně velikosti území Řecka, nebo více než 1 miliónu fotbalových hřišť. V Evropě je cca 112 miliard m³ dřeva a poněvadž se těží zhruba jen 2/3 přírůstu, přibývá každoročně asi 350 milionů m³.

Veřejnost i odpovědní činitelé si bohužel ne vždy význam lesů plně uvědomují, přitom lesy obhospodařované trvale udržitelným způsobem obohacují v mnoha ohledech naše životy i životní prostředí. Kromě toho, že zpevňují půdu, jsou stanovištěm výskytu zvěře, čistí vodu a vzduch, vážou skleníkové plyny a jsou zdravým místem pro odpočinek a rekreaci, produkují i rostoucí množství obnovitelné suroviny pro stavební účely, výrobu nábytku, papíru, energie atd. a v neposlední řadě vytvářejí zisky a pracovní místa.

Nedoceněný zůstává obrovský potenciál evropských lesů pro potlačení změny

PŘIPRAVUJEME

- **21. – 26. srpna** – prezentace nestátního lesnictví v rámci 35. ročníku mezinárodní výstavy Země živitelka v Českých Budějovicích. Na Vaši účast se v letošním roce budeme těšit v pavilónu F.

- **25. srpna** – „Ochrana lesa, přírody a ekonomika nestátních lesních majetků“, 1. patro pavilónu Z – poradna a seminář pro vlastníky a správce lesů konaný v rámci odborného doprovodného programu agrosalónu Země živitelka. Pro účastníky jsou připraveny informace o přípravcích na ochranu lesa, právech a povinnostech vlastníků honebních pozemků, škodách zvěří a zákonných opatřeních na snižování stavů zvěře, povinnostech vlastníků lesů v chráněných územích a zařazených do Natury 2000, dotacích do lesnictví, možnostech společného prodeje dřeva a společného hospodaření. Vstup volný, účast je bezplatná.

- **11. – 12. září** – „Smutné osudy smrkového hospodářství v Českém středohoří“ – odborný seminář spojený s exkurzí do vybraných lokalit LÚ Děčín a OL Heřmanov

klimatu, kdy stromy pomocí fotosyntézy zbavují atmosféru oxidu uhličitého. V lesích obhospodařovaných trvale udržitelným způsobem se uhlík nepřestane ukládat nikdy, protože nové stromy nahrazují stromy vytěžené. I když se strom pokácí a dřevo zužitkuje, výrobky ze dřeva skladují uhlík i nadále a navíc je lze snáze znovu použít a recyklovat. Hledáme-li do budoucna ekologicky vhodnější způsob života, měli bychom se zamyslet například nad širším využitím dřeva ve stavebnictví namísto betonu, plastů a oceli. Nahrazení 1 m³ betonu stejným množstvím dřeva totiž může zabránit uvolnění asi 1 tuny CO₂ do ovzduší – to je zhruba množství, které vyprodukuje středně velké auto při ujetí 3000 km.

Jak uvedli zástupci ministerstva zemědělství, pozornost našich spoluobčanů všech generací, médií i politiků k výše uvedeným tématům by měly upoutat tuzemské akce k Evropskému týdnu lesů, jejichž hlavním koordinátorem budou kontaktní střediska na krajských úřadech. Počítá se s aktivní účastí zástupců podniku Lesy České republiky a Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů. Ke spolupráci byl vyzván i SVOL jako zástupce vlastníků obecních a soukromých lesů.

Propagační a výchovné akce pro veřejnost a besedy pro děti lze pořádát po celý měsíc říjen. Předpokládáme, že naše regionální sdružení se do celé akce aktivně zapojí a projednají s vlastníky větších lesních majetků, kde a jak zaměřené přednášky a semináře bude možno uspořádat. Termíny připravovaných akcí je účelné dohodnout na příslušném koordináčním středisku krajského úřadu, rovněž tak i případnou spolupráci odborníků z ÚHÚL, příp. LČR, VÚLHM, Nadace dřevo pro život či jiných spřízněných organizací. Vzhledem k velmi rozšířenému a zcela falešnému pohledu veřejnosti na těžbu dřeva (bohužel soustavně podporovaného tiskem, rozhlasem i televizí), bychom považovali za velmi prospěšné zaměřit pořádané akce tímto směrem – tj. všestranný a nenahraditelný význam produkce a využívání dřeva pro lidskou společnost.

Republikový výbor SVOL vyzývá i všechny členy našeho Sdružení, aby přispěli svými nápady a aktivní účastí k úspěšnému průběhu týdne evropských lesů a účinné propagaci jejich všestranného významu pro budoucnost naší Země. Příkladným je zapojení Správy lesů města Olomouce do společných akcí lesnických institucí v regionu, které u této příležitosti probíhají od června až do prosince pod patronátem Olomouckého kraje.

S využitím podkladů ministerstva zemědělství zpracoval Ing. Ctibor Záruba

zaměřený na hledání optimálních postupů a cílů při obnově stávajících smrkových porostů, které se nacházejí převážně na nevhodných stanovištích, a zhodnocení dopadů smrkového hospodářství na nevhodných stanovištích na stav a ekonomiku lesních majetků nestátních vlastníků v regionu. Účastnický poplatek pro členy SVOL 800 Kč/os., pro nečleny 900 Kč/os., přihlášky je nutné zaslat na ústředí SVOL do 1. září.

- **17. – 19. září** – „Likvidace kalamity Kyrill“ – odborný seminář spojený s exkurzí do lesů města Sušice, Kašperských Hor, Petrovic, Hlavňovic a Národního parku Šumava (Modrava, Březník). Účastnický poplatek pro členy SVOL 1.200 Kč/os., pro nečleny 1.500 Kč/os., přihlášky přijímá ústředí SVOL do 8. září.

- **29. září – 4. října** – lesnická exkurze do Rumunska a Maďarska. Na programu je setkání s pracovníky místní státní správy v Romsilva Arad a exkurze po zdejších lesních majetcích, setkání s prezidentem Asociace lesní státní správy a zástupci soukromých lesů, exkurze v soukromých lesích v oblasti Sibiu, v okolí Fagaraše a Szegedu. Určeno pouze členům SVOL, doprava autobusem, závazné přihlášky do 31. srpna.

Prohlášení účastníků jednání „Kůrovcové nebezpečí v lesích na Sušicku“ dne 22.7.2008 v Kolinci na Klatovsku

Naše obecní a soukromé lesy v ohrožení

Účastníci mimořádného setkání majitelů soukromých a obecních lesů dne 22. července 2008 v Kolinci vyjadřují znepokojení proti záměrnému zatajování kůrovcového nebezpečí plynoucího z lesů v Národním parku Šumava. Loňská větrná kalamita v celé naší oblasti Šumavy včetně NPŠ se promítá v základních principech ochrany lesa tím, že následná kůrovcová kalamita je několikrát vyšší než množství zpracovaného polomu. A právě tento princip je v NPŠ zpochybňován a podceňován. Neodpovědní vesměs malí vlastníci lesů svojí nečinností tento problém ve vnitrozemí ještě prohlubují.

Zejména nám vadí porušování platného lesního zákona (č. 289/1995 Sb.), a to § 32 – ochrana lesa, kde je při přemnožení škůdců (což lýkožrout smrkový v našich lesích je) nařízeno učinit bezodkladná opatření k zastavení jejich šíření – tzn. i vyvážení neošetřeného kůrovcového dříví z lesa. Toto neošetřené dřevo je ve velkém množství vyváženo z oblasti parku a je skladováno většinou na skladech v blízkosti našich lesů. Kůrovec se tak nebezpečně šíří dál a napadá naše lesy.

Vyzýváme proto všechny odpovědné představitele tohoto státu:

- úředníky státní správy lesů, nechť činí řádná opatření k malým vlastníkům lesů, kteří liknavě postupují v likvidaci kůrovce a dále ať zintenzivní propagační činnost o nebezpečí kůrovce pro tyto malé vlastníky lesů,
- krajskou samosprávu Plzeňského kraje, aby se více angažovala ve věci NPŠ,
- kompetentní státní orgány k okamžitému řešení tohoto problému,
- poslance a senátory na vyvíjení smysluplného úsilí v této věci.

Metodický pokyn orgánům státní správy pro redukci početních stavů spárkaté zvěře na území České republiky

V PRAZE DNE 4. ČERVENCE 2008
Č.j.: 23485/2008 – 16200

Ministerstvo zemědělství v rámci plnění svých úkolů na úseku myslivosti a na základě poznatků orgánů státní správy myslivosti, Myslivecké rady ministra zemědělství, jakož i myslivecké a ostatní veřejnosti zapojené do diskuse o škodách zvěří v souvislosti s vyššími početními stavy spárkaté zvěře na území České republiky, které neodpovídají potřebám lesního hospodářství, zemědělství a ochrany přírody, vydává orgánům státní správy myslivosti a státní správy lesů následující doporučení jako metodický pokyn. Pokyn se týká těchto druhů spárkaté zvěře: jelena evropského, daňka skvrnitého, siky japonského, muflona, srnce obecného a prasete divokého.

Úvod

Škody, které uvedené druhy zvěře svými životními projevy působí zejména na zemědělské půdě, zemědělských plodinách a lesních porostech, se nepodařilo v uplynulém období snížit. Významné je i negativní působení některých druhů spárkaté zvěře v honitbách, kde se v minulosti tato zvěř vůbec nevyskytovala. Výsledné početní stavy jsou pozitivně ovlivňovány zemědělskou výrobou, zejména velkoplošným pěstováním plodin, jako je kukuřice, řepka, slunečnice a obiloviny, které poskytují zvěři dostatek krytu a klidu a znesnadňují lov zvěře v průběhu vegetačního období výše uvedených plodin. Mezi důvody nárůstu škod působených zvěří je neinformovanost a někdy i neochota vlastníků honebních pozemků a držitelů honiteb aktivně vstoupit do kontroly mysliveckého hospodaření v honitbách s využitím všech nástrojů a opatření pro snížení stavů zvěře, které stávající legislativa umožňuje.

Snížení početního stavu spárkaté zvěře, zejména v lesních honitbách, je nezbytné nutné v zájmu snížení škod působených zvěří, zlepšení zdravotního stavu lesa, úpravy věkové a pohlavní struktury populací druhů chované zvěře. Radikálně je třeba snížit stavy druhů spárkaté zvěře, pro které nejsou v honitbách stanoveny minimální a normované stavy.

Doporučená opatření

Za účelem dosažení výše naznačených cílů Ministerstvo zemědělství všem orgánům státní správy myslivosti a státní správy lesů doporučuje provést následující opatření:

1. V rámci dozoru v myslivosti, který jsou orgány státní správy myslivosti povinny vykonávat podle ustanovení § 61 odst. 2 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o myslivosti“), ukládat uživatelům honiteb pokuty podle ustanovení § 64 odst. 4 zákona o myslivosti v případě, že je zjištěno, že nesplněním lovu celkového počtu kusů jednotlivého druhu spárkaté zvěře podle plánu mysliveckého hospodaření dojde k překročení normovaných stavů jednotlivých druhů spárkaté zvěře stanovených pro každou konkrétní honitbu a zejména při zjištění neplnění opatření uložených rozhodnutím orgánu státní správy k odstranění nedostatků a ke zlepšení stavu věci.
2. Neprodleně a vstřícně vyřizovat žádosti

o vyjádření orgánu státní správy myslivosti k lovu samičí zvěře a samčí zvěře do stáří dvou let u jednotlivých druhů spárkaté zvěře, kde nejsou stanoveny minimální a normované stavy, v souladu s ustanovením § 36 odst. 5 zákona o myslivosti (tzn. *nestanovovat žádná omezení typu „20 mládat a 5 samic“ apod., protože předmětné ustanovení zákona o myslivosti umožňuje lov uvedené zvěře bez omezení a bez vypracování a projednání plánu*).

3. Plně využívat ke snížení početních stavů spárkaté zvěře možnosti dané ustanovením § 39 zákona o myslivosti, a to 3. 1. ve všech případech, kdy zájem vlastníka, popř. nájemce honebních pozemků

Ochrana proti zvěři na lesním majetku Kristiny Colloredo Mansfeldové
Foto: Ing. Ladislav Šimerda

nebo zájem zemědělské nebo lesní výroby, ochrany přírody anebo zájem mysliveckého hospodaření vyžaduje, aby byl počet některého druhu spárkaté zvěře snížen,

a) buďto na návrh uživatele honitby povolit, b) nebo ve všech ostatních případech uložit úpravu stavu, tzn. radikální snížení stavu konkrétního druhu spárkaté zvěře, a to s využitím následujících zásad:

- upřednostnit lov mladé zvěře,
- z dospělé zvěře se zaměřit především na samičí zvěř a samčí zvěř do stáří 2 let,

3. 2. v případech, kdy vlastníci honebních pozemků provedli přiměřená opatření proti vzniku škod působených zvěří a bylo zjištěno, že škody působené zvěří přesto nelze snížit technicky přiměřenými a ekonomicky únosnými způsoby, rozhodnutím uložit na základě návrhu vlastníka, popř. nájemce honebního pozemku, nebo na návrh orgánu ochrany přírody, nebo orgánu státní správy lesů

a) snížení stavu zvěře až na minimální stav, nebo

b) zrušení chovu toho druhu spárkaté zvěře, který škody působí.

4. Při realizaci opatření uvedených ad 3) vždy pečlivě, objektivně a ve spolupráci s orgány státní správy lesů, popř. i s orgány ochrany přírody zvážit, zda předpokladem efektivnosti povolených nebo uložených opatření je či není rozšíření takových opatření také na všechny honitby, které sousedí s honitbou, v níž mají být opatření k redukci

stavů spárkaté zvěře realizována. V kladném případě pak opatřeními uloženými na návrh orgánu státní správy lesů nebo orgánu ochrany přírody (viz ad 3. 2.) rozšířit snížení stavu nebo zrušení chovu spárkaté zvěře, která škody působí, na všechny sousední honitby. Stanovenou výši lovu spárkaté zvěře dovodit na základě zpětného propočtu.

5. V rozhodnutí orgánu státní správy myslivosti o povolení, popřípadě uložení úpravy stavu zvěře v honitbě nebo o zrušení chovu určitého druhu zvěře, vydávaném podle ustanovení § 39 zákona o myslivosti (viz ad 3), může být, v souladu s ustanovením § 45 odst. 2 zákona o myslivosti, součas-

ně uvedeno, že při této úpravě stavu zvěře neplatí některé zakázané způsoby lovu uvedené v odstavci 1 písm. g), m), t) a u). Při rozhodování o úpravě stavů zvěře je nutno postupovat podle konkrétních zjištěných podmínek v honitbě (honitbách).

Písmeno g) stanoví, jde-li o lov v noci, zákaz lovu spárkaté zvěře s pomocí zdrojů umělého osvětlení, zařízení pro osvětlení terče, hledí pro střelbu v noci s elektronickým zvětšením obrazu nebo pro převrácení obrazu.

Písmeno m) stanoví zákaz lovu spárkaté zvěře v době mezi jednou hodinou po západu slunce až do jedné hodiny před východem slunce.

Písmeno t) stanoví zákaz lovu spárkaté zvěře v odchytných a aklimatizačních zařízeních a přezimovacích objektech.

Písmeno u) stanoví zákaz lovit na společném lovu zvěř spárkatou kromě laní a kolouchů jelena evropského a jelena siky, muflonů a muflončat, selete a lončáka prasete divokého. To znamená, že s využitím ustanovení § 45 odst. 2 lze lovit na společných lovech také i daněly a daňčata, srny a srnčata a bachyně prasete divokého.

6. Před vydáváním rozhodnutí o uložení úpravy početních stavů spárkaté zvěře podle ustanovení § 39 zákona o myslivosti, doporučujeme ke zvýšení účinnosti přijatých opatření dále:

a) navázat spolupráci se zemědělsky hospodařícími subjekty a s vlastníky lesů

a projednat s nimi konkrétní podmínky a rozsah opatření přijatelných jak ze strany uživatelů honiteb, tak i ze strany vlastníků honebních pozemků s cílem zlepšit podmínky k lovu spárkaté zvěře ve velkých lánách vysokých plodin vytvořením průseků nebo pásů nízkých plodin apod.,

b) při jednání s vlastníky nebo nájemci, kteří zemědělsky hospodaří na honebních pozemcích zdůraznit, že provedení opatření uvedených ad a) je povinností vlastníka (nájemce) honebního pozemku k zabránění škod působených zvěří podle § 53 zákona o myslivosti s tím, že provedení takových opatření zlepšuje postavení vlastníka honebního pozemku v jednání s uživatelem honitby o náhradu škody způsobené zvěří, i v případném soudním sporu o náhradu škody,

c) doporučit uživatelům honiteb, aby mimo dobu nouze nekrmili nebo nepřikrmovali spárkatou zvěř, s výjimkou odváděcího přikrmování ve velkých lesních komplexech.

Uvedená doporučení platí až do odvolání, nejdéle však do **31. 3. 2011** a budou realizována **diferencovaně podle konkrétních podmínek**, které budou v obvodu působnosti každého orgánu státní správy myslivosti co neobjektivněji zjištěny.

Ministerstvo zemědělství dále projedná s právníckými osobami, které hospodaří s majetkem státu, nebo majetek státu spravují, aby zvýšily ve svých režijních honitbách odlovy výše uvedených druhů zvěře intenzivnější motivací personálu a aby ve svých pronajatých honitbách daly důraz na vypracování plánu mysliveckého hospodaření tak, aby byla zajištěna redukce početních stavů těchto druhů zvěře na stavy cílové.

Žádáme Vás o postoupení tohoto metodického pokynu v rámci metodické a odborné pomoci všem obecním úřadům obcí s rozšířenou působností.

Ing. Martin Žizka, Ph.D.
vrchní ředitel sekce lesního hospodářství

inzerce

Služební deník lesníka

Pro správce lesních majetků připravil SVOL zcela nové vydání služebního deníku lesníka, který mimo evidence provedených prací přináší souhrn práv a povinností zaměstnavatele i zaměstnance v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v lesním hospodářství. V brožurce najdete také přehled nejdůležitějších zákonů norem pro práci v lese a způsoby organizace práce a pracovních postupů, které stanovuje nařízení vlády č. 28/2002 Sb., a mnohé další praktické informace.

Zpracování příručky umožňuje její využití i v dalších letech, cena 50 Kč/kus + poštovné.

Na Vaše objednávky se těšíme na tel./fax 565 324 203, nebo info@svol.cz

Komentář

O vysokých stavech spárkaté zvěře a působených škodách v lesích a na zemědělských plodinách se v naší republice hovoří a píše již více než 50 let, bohužel doposud bez jakéhokoliv výsledku.

Vydaný Metodický pokyn ministerstva zemědělství je jedním z dalších pokusů, jak k redukci stavů zvěře dospět. Bezpochyby jde o krok správným směrem, v rámci platné legislativy nebylo asi možno více očekávat.

Je ovšem otázkou, jak dalece budou doporučovaná opatření účinná. Orgány státní správy jen velmi těžko mohou

kontrolovat skutečné stavy zvěře a konkrétní výši odstřelu. Jaké druhy zvěře a v jakých počtech se v honitbě (přesněji v určité oblasti) bez nadměrných škod užívají, mohou stanovit a ovlivnit především vlastníci pozemků společně s uživateli honiteb. Současná legislativa a zažité zvyklosti z nedávno minulých let toto řešení především ve společenstevních honitbách prakticky neumožňují, a to zejména tam, kde myslivecká sdružení na snížení stavů zvěře nemají zájem. Prvním účinným krokem by v těchto případech asi bylo zvýšení nájemného a jednodušší cesta

k vymáhání náhrad za způsobené škody (snad návrat k rozhodčím komisím?).

Pokud bychom chtěli snížení stavů spárkaté zvěře skutečně dosáhnout, museli bychom se zamyslet nad stavem minimální výměry vlastních honiteb i nad povolenými způsoby a dobou lovu. Jestliže v obdobných přírodních a společenských podmínkách v sousedních zemích (Rakousko, Německo) jsou vlastní honitby výrazně menší, způsoby lovu méně omezené a doby lovu delší, nevidím žádný důvod, proč bychom nemohli obdobně postupovat i u nás, a to bez žádostí a mimořádných

ných povolení státní správy. Alespoň část z těchto opatření lze při dobré vůli řešit úpravou prováděcích vyhlášek ministerstva zemědělství.

Ale zpět k Metodickému pokynu. Je zásadní otázkou, jak dalece budou orgány státní správy na nižších stupních – v krajích a pověřených obcích – tento pokyn respektovat a prosazovat. Dosavadní zkušenosti jsou v tomto směru bohužel spíše špatné – před mysliveckou vášní nejsou ušetřeni ani státní úředníci.

Ing. Ctibor Záruba

Dopis náměstka ministra životního prostředí předsedovi SVOL

Praha, 17. června 2008

Vážený pane předsedo,

před několika týdny zveřejnil SVOL letošní páté číslo svého Zpravodaje, věnované z velké části tématu „Natura 2000 a lesy“. Krátce poté také Vaše sdružení uspořádalo seminář pro vlastníky lesa na téma „Listnaté porosty a Natura 2000“ a 9. června zveřejnilo tiskovou zprávu, týkající se této akce.

Jsem bohužel nucen vyjádřit značné znepokojení nad oběma tiskovými dokumenty, které v nás vyvolávají dojem, že se SVOL rozhodl pro přímou konfrontaci s resortem životního prostředí. Přitom nepovažují za náhodu, že k tomu dochází jen krátce před zahájením oficiálního meziresortního připomínkového řízení k návrhu na rozšíření národního seznamu evropsky významných lokalit soustavy Natura 2000 – návrhu, který byl po deset měsíců neformálně předjednáván se všemi vlastníky i orgány veřejné správy, pokud projeví zájem, a to způsobem natolik nadstandardním, že to nejen v historii české ochrany přírody, ale veřejné správy vůbec nemá obdoby. Veškeré racionální připomínky pak byly podkladem pro výraznou úpravu podoby návrhu. Chci věřit, že ve skutečnosti nejde o oficiální postoj Vašeho sdružení, ale o individuální přístup některých Vašich členů, který ovšem výrazně poškozuje naše vzájemné vztahy.

Jistě si pamatujete, že vzájemná spolupráce resortu životního prostředí a SVOL začala konfliktem, vyvolaným nejprve velmi nešťastným projednáváním dvou posledních verzí novely zákona o ochraně přírody a krajiny těsně před vstupem do EU a poté spěšným a někdy ne zcela zvládnutým předjednáváním návrhu národního seznamu EVL v roce 2004. Právě z tohoto konfliktu v několika konkrétních lokalitách se však nakonec zrodila myšlenka vzájemné spolupráce, stvrzená společnou mezinárodní konferencí na téma Natura 2000 a vlastníci lesa v roce 2005. Tato konference nastartovala ne vždy hladkou, avšak korektní a plodnou spolupráci, jejímž největším přínosem je vytvoření dosud všemi zúčastněnými stranami respektovaného materiálu „Pravidla hospodaření v lesních typech přírodních stanovišť lokalit soustavy Natura 2000“. Při našich zatím posledních dvou setkáních v březnu a dubnu letošního roku jsem měl dojem, že přes dílčí problémy a někdy odlišné výchozí postoje zůstává v platnosti to hlavní, na čem je od počátku postavena naše spolupráce – snaha pochopit druhé a nacházet konstruktivní a oboustranně přijatelná řešení.

Zpravodaj SVOL č. 5 – snad s výjimkou kratičkého věcného referátu o našem společném setkání 27. 3. t.r. – však znamená zásadní zvrat v politice předchozích čtyř let. Nepříliš zaslíbený čtenář musí nutně získat dojem, že v podobě Natyry 2000 se na vlastníky lesů rýtí pohroma, jejímiž hlavními rysy je porušování vlastnických práv, absence komunikace, záměrné neinformování vlastníků lesa, odprání náhrad újm a především nastolení požadavků, jdoucích zcela nad rámec evropských předpisů. Čtenář nemůže odlišit, kdy se jedná o případy z roku 2004 – právě ony případy, které svým způsobem vedly k zahájení našeho vzájemného dialogu – či o situaci z podzimu roku 2007 a jara 2008. Vzniká navíc dojem, jako kdyby Natura 2000 byla zcela konfliktní záležitostí, ačkoli ve skutečnosti jsou vybrány pouhé čtyři případy (z celkem 863 lokalit). Navíc je zaměřeno to, co bylo orgány ochrany přírody skutečně požadováno, s tím, co bylo pouze navrženo jako základ pro diskusi. Ve Zpravodaji navíc nejsou uvedeny zdaleka všechny informace: nepopíráme například, že v případě Dománovického lesa byl postup orgánů ochrany přírody v letech 2004 – 2007 dosti nešťastný. Postrádám však alespoň zmínku o tom, jaké kroky resort pod mým vedením poté učinil vůči majitelce dotčených porostů, přestože všechny tyto vstřícné kroky byly odmítnuty.

Za naprosto neseriózní potom považuji zmíněnou tiskovou zprávu z 9. 6., začínající tvrzení – cituji – „Nemile překva-

pila slabá účast a nezájem orgánů státní správy ochrany přírody o problematiku pěstování lesů v evropsky významných lokalitách vymezených v rámci programu Natura 2000. Tuto skutečnost chápou [účastníci] jako příklad neochoty diskutovat o problémech mezi orgány ochrany přírody a vlastníky lesa.“ Toto tvrzení by možná bylo namístě, pokud by byl alespoň jediný představitel státní ochrany přírody na seminář pozván. Samotná skutečnost, že SVOL s finanční podporou resortu zemědělství uspořádal seminář na téma, které je plně v gesci resortu životního prostředí, je poněkud zarážející. Kritizovat naši neúčast, pokud jsme podle mě dostupných informací zcela záměrně nebyli pozváni a dokonce ani informováni o jednání samém, považuji za dosti obtížně obhajitelné. Nejde ovšem zdaleka jen o citovaný první bod tiskové zprávy. Ta poté pokračuje deklarováním požadavků na zastavení procesu rozšiřování Natyry 2000 a diktováním podmínek, které odporují české legislativě i smyslu Natyry 2000 – to vše v okamžiku, kdy Evropská komise vyslala jasný signál členským státům, že v oblasti Natyry 2000 nebude tolerovat nedodržování přijatých závazků. Žijeme v demokratickém státě a každý jednotlivec má právo vyjadřovat své názory, i když nejsou konformní s ústavním pořádkem České republiky. Je ovšem překvapivé, když takové názory zaštiťují tak významná organizace, jako je SVOL, a vyzývá k bojkotování povinnosti, k jejímuž splnění se vláda České republiky zavázala vstupem ČR do EU.

Rád bych ještě na závěr reagoval na problematiku náhrady újmy, která je také velmi ostře vytýkána resortu životního prostředí ve zmíněné tiskové zprávě. I my považujeme tuto otázku za velmi palčivou. Musím však připomenout, že dnešní text § 58 zákona o ochraně přírody a krajiny, který je skutečně velmi kontroverzní – nejen z důvodů, které kritizují vlastníci lesa, ale například i proto, že podle názoru některých právníků je na samé hranici ústavnosti a zavádí povinnost státu hradit újmu vzniklou na základě zákona způsobem, jaký nemá nikde jinde v našem právním řádu obdoby – nebyl vytvořen na Ministerstvu životního prostředí, ale na půdě resortu zemědělství, který velmi úzce spolupracoval s některými členy SVOL, a do definitivní podoby byl dovezen poslanci zemědělského výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR v březnu roku 2004. Ve vztahu k tolik kritizované vyhlášce č. 335/2006 Sb. jsem nucen připomenout, že i při její přípravě sehráli významnou úlohu zástupci SVOLu, kteří se přímo podíleli na konkrétních formulacích a vzorcích. Kritika tedy rozhodně je namístě, pochybuji však, že by ji měli vznášet spoluautoři platné právní úpravy.

Vážený pane předsedo, přes popsané varovné skutečnosti, které nás velice zneklidnily, jsem stále ochoten věřit, že nejde o snahu pohřbit dosavadní spolupráci a vydat se cestou konfrontace soukromých vlastníků lesa se státní správou ochrany přírody. SVOL považují za významného partnera a potvrzuji, že z naší strany budeme i nadále dodržovat všechny dohody z posledních let. Pokud je i Vaším zájmem spolupracovat, uvítal bych otěnění tohoto dopisu v některé z oficiálních tiskovin SVOL, abychom mohli tuto nepřijemnou kapitolu našich vztahů uzavřít a konstruktivně se věnovat řešení skutečných, nikoli domnělých problémů.

Děkuji Vám za pochopení.

S pozdravem

RNDr. František Pelc,
náměstek ministra
ředitel sekce přírody a krajiny

Odpověď předsedy SVOL náměstkovi ministra životního prostředí

V Pelhřimově 15.7.2008

Vážený pane náměstku,

již po několikáté čtu Váš dopis ze dne 17. června t.r., v němž vyjadřujete své rozhořčení nad obsahem 5. čísla Zpravodaje SVOL a tiskové zprávy ze semináře „Listnaté porosty a Natura 2000“ a rozvažují nad oprávněností Vašich výtek.

Dovolím si nejdříve reagovat na druhou část Vašeho dopisu – obsah tiskové zprávy a komentář k vyhlášce o náhradě újmy.

Především nemohu souhlasit s Vaším názorem, že by uspořádání semináře o problematice hospodaření v listnatých porostech zařazených do soustavy Natura 2000 mělo být pouze doménou resortu životního prostředí. Tyto otázky nemohou být pouze záležitostí ochrany přírody, požadované změny zásad hospodaření se bytostně dotýkají nejen tradičních lesnických zásad, ale též ekonomických zájmů každého vlastníka lesa a je proto nezbytné danou problematiku řešit i z těchto hledisek (bezpochyby nemusím připomínat zásadu tří rovnocenných pilířů, na kterých spočívá evropské lesní hospodářství). Proto jsem přesvědčen, že přinejmenším stejné oprávnění uspořádat seminář s touto tematikou jako Váš resort má i Ministerstvo zemědělství, potažmo naše Sdružení, zastupující vlastníky lesa.

Konstatování tiskové zprávy o nezájmu orgánů ochrany přírody o tento seminář, nad kterým se pozastavujete, je bohužel oprávněné. Organizační garant semináře Radomír Charvát (ředitel Lesního družstva Vysoké Chvojno) zaslal pozvání e-mailem dne 13.5. na AOPK Pardubice i AOPK Hradec Králové, bohužel nikdo na pozvání nereagoval, ani se na seminář nedostavil.

Pokud jde o deklarované požadavky vlastníků v souvislosti s rozšiřováním lokalit Natyry 2000, připouštím, že formulace zejména 3. bodu není příliš diplomatická, nicméně věcně považuji téměř všechny tyto požadavky za opodstatněné (snad s výjimkou předběžného výpočtu náhrady újmy). Pokud jde o další závěry ze semináře – snahu považovat LHP za koncepci, podléhající hodnocení vlivu na evropsky významné lokality, pokládáme od samého počátku za nepřijatelnou a diskriminační, návrh na spolupráci vlastníků a správců lesních majetků při vyhotovování plánů péče by podle mého názoru zvýšil jejich kvalitu a předešel případným dodatečným sporům a nedorozuměním.

Děkuji Vám, že připouštíte oprávněnost kritiky ke znění vyhlášky č. 335/2006 Sb. Zástupce SVOLu se sice podílel na přípravě této vyhlášky, konečná úprava vyhlášky však byla provedena s vyloučením účasti vlastníků lesa. Již před vydáním vyhlášky měl SVOL k jejímu znění zásadní připomínky. Zástupci Vašeho resortu tehdy uvedli, že jste si vědomi chyb ve vyhlášce, že je však lepší špatná vyhláška než žádná a slíbili, že okamžitě započnou práce na její novelizaci. Do dnešního dne se tak nestalo a z úst paní ing. Vokasové na dotaz, kdy k tomu dojde, nám bylo oznámeno, „že na MŽP k tomuto tématu není vytvořen konzistentní názor“. Neřešme však prosím, kdo má či nemá právo nepodařenou vyhlášku kritizovat a snažme se společně najít řešení, které by umožnilo vnímat Naturu 2000 ze strany vlastníků lesa pozitivně. Profit by z tohoto posunu ve vnímání ochrany přírody měla především ona sama.

Pokud jde o rozšíření seznamu lokalit navrhovaných k zařazení do soustavy Natura 2000, odvoláváte se ve svém dopise na nadstandardní neformální projednávání návrhů - my jsme však na základě úspěšné započaté spolupráce očekávali (zřejmě zcela naivně), že po přinejmenším neosvědčených zkušenostech z první etapy budou alespoň větší vlastníci lesů respektive jejich lesní hospodáři osloveni a případně přizváni k vyhledávání nových lokalit. Ve skutečnosti probíhala i tato druhá fáze výběru stejným způsobem jako etapa první – tj. nejen bez spolupráce, ale i bez vědomí vlastníků a správců lesních majetků. Není mi znám jediný případ, kdy by se pověřený pracovník ochrany přírody ohlásil na lesní správě a oznámil, že je pověřen vyhledáním dalších lokalit Natyry 2000 a projevil zájem o spolupráci. Považujete naše zklamání za neodůvodněné a tyto naše představy za

zcela scestné a nereálné? Myslím, že není sporu o tom, že dodatečné projednávání již hotových návrhů (často jen velmi povrchně připravených) je spíše formalitou než reálnou možností uplatnit jiná řešení, která by respektovala i hlediska lesnická, navrhovatelům zpravidla zcela cizí a lhostejná.

Odvoláváte se na naši společnou konferenci z roku 2005, která měla být začátkem konkrétní spolupráce. Samozřejmě oceňuji a vážím si Vašeho osobního přístupu k jednání s námi – zástupci vlastníků lesa – bohužel však v nižších patrech státní správy ochrany přírody se ani v posledních letech nic zásadně nezměnilo a naše oboustranná očekávání lepší spolupráce se nenaplnila. Jak je například možné, že ještě letos – téměř dva roky od vydání společně a pracně projednaných „Pravidel hospodaření pro typy lesních přírodních stanovišť v evropsky významných lokalitách soustavy Natura 2000“ je řada pracovníků agentur ochrany přírody vůbec nezná nebo nejsou ochotni je respektovat? Mimo jiné jsem přesvědčen, že nebyť Vašeho telefonátu při naší návštěvě na podzim minulého roku jsme se o publikaci o managementu stanovišť chráněných druhů dozvěděli až po jejím vydání. Rovněž za možnost zpracování připomínek k tomuto materiálu vděčíme bezpochyby pouze Vám.

Konkrétně k naší anketě ve Zpravodaji. Připouštím, že případ Dománovického lesa je netypický – především díky suverénnímu a arogantnímu postupu navrhovatele dr. Konvičky, který vyvolal zcela negativní reakci u majitelky lesa ing. Benešové. Další dva respondenti byli však vybráni zcela náhodně (mj. patří k nejserióznějším členům našeho Sdružení) a jejich odpovědi se téměř kryjí se zkušenostmi celé řady našich dalších členů. Určitě bychom rádi uveřejnili i příklady kladné spolupráce, bohužel jsme se s nimi zatím nesetkali.

V úvodu svého dopisu hovoříte o nástupu SVOL k přímé konfrontaci s resortem životního prostředí – to rozhodně naším úmyslem nebylo. Naši pozici hodnotíme reálně a jsme si vědomi, že je z řady důvodů velmi slabá (mj. i vzhledem k současné politické situaci). Víme, že dosáhnout důslednějšího respektování vlastnických práv a ekonomické situace majitelů lesa můžeme pouze konstruktivním jednáním a věcnou diskusí s Vámi a případně dalšími představiteli resortu. Uveřejněním nedobrych zkušeností s implementací soustavy Natura 2000 na lesních majetcích jsme chtěli upozornit, jak situace v mnoha případech vypadá, jak řada pracovníků AOPK a státní správy ochrany přírody s všemocným zákonem č. 114/92 Sb. v zádech suverénně a nediplomaticky postupuje a jakými cestami bychom rádi nejen požadavky soustavy Natura 2000, ale celé ochrany přírody, společně řešili a zajišťovali. V této souvislosti si dovolím uvést citát z dokumentu „Natura 2000 a lesy“ (Guidance Document on Natura 2000 and Forests, DG ENV B2), kde na str. 7 se např. uvádí: „Pokud jde o lesnictví, je účast všech včetně vlastníků lesů, společenstev na venkově, podnikatelů v lesnictví, nevládních organizací, lesnického průmyslu a ochrany přírody, jichž se hospodaření na územích Natyry 2000 dotkne, velmi významná, protože ochrana biologické rozmanitosti často závisí na zachování lidských činností v oblasti“).

Závěrem mi dovolu ještě jednu poznámku. Z Evropské unie nepřicházejí pouze směrnice o ochraně přírody, stanovišť a druhů a zachování biodiverzity. Byla schválena též „Strategie EU v oblasti lesního hospodářství“ a navazující „Akční plán EU“, který stejně tak jako podporu biodiverzity požaduje i zvýšení konkurenceschopnosti evropského lesního hospodářství, mobilizaci výroby a dodávek dřeva a zvýšení jeho spotřeby, rozvoj produkce a využití biomasy i podporu ochranných a rekreačních funkcí lesa včetně sociálních hodnot a celou řadu dalších navazujících úkolů. Myslím, že nám nemůže být vyčítáno, požadujeme-li prostor i pro plnění těchto cílů, které jsou též důležitým posláním evropských lesů.

Vážený pane náměstku, věřím, že pochopíte naše stanovisko a že budete i nadále ochoten naslouchat našim názorům a připomínkám a společně s námi hledat oboustranně přijatelná řešení všech problémů a střetů mezi požadavky ochrany přírody a lesním hospodářstvím. Váš dopis včetně této odpovědi bude samozřejmě uveřejněn v dalším čísle Zpravodaje SVOL.

S pozdravem

Ing. František Kučera, předseda SVOL

Valná hromada evropských vlastníků lesa - Hospodaření v soukromých lesích ve Švédsku

Letošní valná hromada Konfederace evropských vlastníků lesa (CEPF) proběhla ve dnech 8. - 9. května v lázeňském a rekreačním středisku Rimfosa Strand poblíž města Linköping v jižním Švédsku. Za SVOL se jednání zúčastnili pan Josef Bartoň-Dobenín a Stanislav Janský. První den byl vyhrazen jednání valné hromady, na druhý den byla připravena odborná exkurze na soukromém lesním majetku.

Bylo zvoleno nové vedení CEPF. Novým předsedou se stal pan Christer Segersteen ze Švédska. Pan Josef Bartoň-Dobenín byl za Českou republiku znovu zvolen jako člen předsednictva.

V úvodu byly prezentovány aktivity výboru, sekretariátu a pracovních skupin za uplynulé období. Jako klíčové byly označeny následující programové okruhy: podpora lesnictví v programech rozvoje venkova (EAFRD), podpora spotřeby dřeva, podpora využití bioenergie, ocenění nedřevní produkce lesa a zajišťování ostatních celospolečenských funkcí lesa, implementace soustavy Natura 2000 a náhrady újmy, změna klimatu a podpora sdružování, zejména v zemích střední a východní Evropy.

V současné době probíhá projekt podpory sdružování nestátních lesních majetků malých výměr, do kterého jsou zapojeny Francie, Švédsko, Norsko, Finsko, Rakousko za státy bývalé západní Evropy, za státy bývalého východního bloku Maďarsko a Litva. Jeho cílem je podpora sdružování - vytváření lesních družstev, mobilizace zdrojů (zmapování těžebních možností - zpracování LHP) a zlepšení ekonomiky soukromých lesů malých výměr společnou organizací těžebních prací a společným odbytem dříví. Závěrečné vyhodnocení projektu proběhne na Symposiu lesních družstev 25-27.9.2008 v Paříži.

Změna klimatu byla jedním z nosných témat valné hromady. Henri Plauche-Gillon z Francie kladl důraz na politické prosazení ocenění funkce lesa a využívání dříví ve stavebnictví a energetice jako nejvýznamnějšího faktoru pro zajištění snížení emisí skleníkových plynů. Za cíl považuje zapojení vlastníků lesa do obchodu s emisními povolenkami jako subjektů, které přispívají k snižování emisí a které by měly být příjemcem části finančních prostředků za prodej emisních povolenek získaných.

Peter Eliasson z katedry ekologie Zemědělské univerzity Uppsala prezentoval výsledky vědeckého výzkumu bilance pohlcování a uvolňování uhlíku na příkladu smrkových porostů Švédska. Na základě výsledků výzkumů lze stanovit optimální věk pro obnovu porostů z hlediska optimalizace celkové bilance skleníkových plynů. Porosty do 20 let a nad 110 let uvolňují více uhlíku než absorbují, maximum kapacity pro vázání uhlíku mají porosty ve věku 60 let, optimum pro obnovu z tohoto pohledu je věk 90 let. Porosty ponechané přirozenému rozpadu při rozkladných procesech uhlík uvolňují a požadavky na navyšování rozsahu „bezzásahových území“ by proto měly být posuzovány i z tohoto hlediska.

Z exkurze na soukromém lesním majetku

Nově zvolený předseda CEPF uspořádal pro účastníky valné hromady exkurzi na své rodinné farmě v typické krajině oblasti jižního Švédska - pahorkatina se zastoupením lesů, orné půdy, pastvin a množstvím jezer propojených kanály. Majetek tvoří cca 140 ha lesa, 60 ha zemědělské půdy a 10 ha vodní plochy. Leží na břehu jezera, v dřevinné skladbě převažuje smrk, dále je zastoupena borovice, olše, osika, dub. Pan Christer Segersteen je rodinou pověřen hospodařením.

V lesnictví je zapojen nejen do struktur CEPF, ale na národní úrovni je členem LRF - Federace švédských farmářů a je místopředsedou organizace Sodra - celostátní organizace poskytující komplexní servis vlastníkům lesa ve Švédsku. I z těchto důvodů je zřejmé, že účastníci exkurze shlédli ukázkou vzorového hospodaření na rodinné farmě.

Nejprve jsme byli seznámeni se systémem lesního hospodářského plánování ve Švédsku. V České republice má hospodaření podle lesních hospodářských plánů dlouhodobou tradici a v současnosti je u nás hospodaření podle LHP pro vlastníky nad 50 ha povinné, vlastníci do 50 ha lesa mají právo bezplatné převzetí lesních hospodářských osnov zadávaných státní správou lesů obce s rozšířenou působností. Ve Švédsku hospodaření podle LHP povinné není, je však podmínkou pro udělení certifikátu o hospodaření v lesích trvale udržitelným způsobem. LHP je významným nástrojem hospodářského plánování vlastníka, a tak se i ve Švédsku stává jeho zpracování pro většinu vlastníků samozřejmostí. Pro udělení zmíněných certifikátů je nezbytný tzv. „zelený LHP“. Zahrnuje zjednodušenou kategorizaci lesů ve vztahu k požadavkům ochrany přírody a jsou vylišovány 4 kategorie:

- les hospodářský se zohledněním základních požadavků ochrany přírody při realizaci těžebních prací,
- les s kombinovanými cíli - les s převahou běžného hospodářského využití, menší část plochy může být dotčena zájmy ochrany přírody (např. podpora listnatých dřevin při výchově smíšených porostů, ochrana mokřadních biotopů),
- les vyžadující cílené zásahy ve prospěch zájmů ochrany přírody (např. odstranění konkurence smrku při podpoře dubových porostů),
- les ponechaný přirozenému vývoji.

Při exkurzi jsme byli seznámeni s charakterem a plošným rozsahem částí lesa s omezením hospodářských funkcí včetně území zařazených do soustavy Natura 2000. Na rozdíl od České republiky jsou návrhy na omezení projednávány s vlastníkem lesa a vzniklé omezení je finančně kompenzováno. Chráněny jsou opravdu nejceněnější lokality, na majetku pana Segersteena o výměře 0,1 - 1,00 ha (v České republice je obvyklé vyhlašovat tzv. maloplošná chráněná území o rozloze jednotek až desítek hektarů). Územím Natura 2000 byl například starší dubový porost o rozloze necelých 0,5 ha. Při vyhlášení stát vlastníkovu uhradil hodnotu celého porostu. Nyní si u něj objednáva a platí pěstební a výchovné zásahy.

Stávající LHP byl vyhotoven standardní technologií měření zásob a využitím ortofotomap. Zástupce firmy Sodra informoval o pilotním projektu zjišťování zásob a stanovení výše těžeb metodou leteckého laserového scanování; tato nová metoda by měla snížit náklady na vyhotovení LHP na 30 %.

Základní pěstební a nahodilou těžbu zajišťuje pan Segersteen vlastními zaměstnanci a vlastní technikou. Těžba a výchovné zásahy většího rozsahu zadává servisní firmě Sodra. Téměř výhradně jsou probírky a mytní těžby zajišťovány harwestorovou technologií. Sodra rovněž zajišťuje odbyť dříví, které není určeno pro vlastní spotřebu (např. tzv. tyče nejsou prodávány, jsou využity jako palivové dříví).

K zalesnění využívá obalované sazenice dodávané firmou Sodra. V podmínkách Švédska, kdy se např. u smrku zalesňuje 1,5 - 2,5 tis. sazenic na ha, je tato technologie levnější díky rychlejšímu odrůstá-

ní v prvních letech po výsadbě a menším nákladům na péči o kultury. Doporučuje používání tzv. testované sadby, jejíž přírůsty jsou prokazatelně lepší než u běžné školkařské produkce. Pro zamezení točitosti kořenů v plastových obalech se používá ošetření vnitřní strany sprejem - mědnatými přípravky, které zastavují růst bočních kořenů a podporují rozvoj kořenů vlásečnicových.

Na svém majetku pan Segersteen klade velký důraz na prezentaci lesnictví a práci s veřejností. Má vyznačenou naučnou stezku s informačními tabulemi, pravidelně pořádá akce pro školní mládež.

Ve Švédsku je obdobně jako v České republice volný vstup do lesa a sběr lesních plodin pro vlastní potřebu ve všech lesích, navíc je možné v lese na 1 noc kdekoliv postavit stan.

Ing. Stanislav Janský

Ch. Segersteen zahájil exkurzi u rodinného dubu. Foto: Ing. Stanislav Janský

VE ZKRATCE

22. května zasedal v Pelhřimově republikový výbor SVOL. Kromě odborného a organizačního zajištění plánovaných akcí jednali jeho členové o připravované publikaci k zásadám managementu druhů v evropsky významných lokalitách, metodickém pokynu MŽP č. 9/2008 pro uzavírání smluv o chráněném území nebo památném stromu podle § 39 zákona o ochraně přírody a krajiny a náhradě újmy za umístění elektrovodů na soukromých lesních pozemcích. V souvislosti s aktuálním vývojem Národního lesnického programu informoval předseda o schůzce s náměstkem ministra zemědělství Karlem Trůblem. Z jednání vyplynulo, že minis-

terstvo ustupuje od záměru avizovaného na dubnové konferenci SVOL, a to vytvořit koncepci lesnické politiky, a výchozím bodem pro další postup odpovědných orgánů a tvorbu lesnické legislativy zůstane Národní lesnický program II.

12. června se v Poslanecké sněmovně uskutečnil seminář na téma „Círky a majetek“ s podtitulem financování církví. Jak uvedl předseda SVOL, diskutovalo se rovněž o vládním návrhu zákona o zmírnění některých majetkových křivd způsobených církvím a náboženským společenstvem, který čeká ve Sněmovně na další kola jednání. Podklady by pro ně měla připravit do konce letošního roku dočasná sněmovní komise v tomto složení: poslanci za ODS Marek Benda, David Kafka, František Laudát a Vlastimil Tlustý, za ČSSD Richard Dolejš, Michal Hašek, Vítězslav Jandák, Bohuslav Sobotka, za KSČM Milan Bičík a Vladimír Koníček, za KDU-ČSL Jan Kasal a Stranu zelených Džamila Stehlíková.

Poškození lesů členů SVOL vlivem bouře, která se na našem území přehnala 25. června, je dle vyjádření odborného poradce Sdružení ing. Vovesného v rámci ČR velmi rozdílné a převládají škody rozptýlené až hloučkovité s rozsahem do 20% roční těžby. Vysoce koncentrované kalamitní škody jsou však soustředěny především ve východní části Středočeského kraje, v kraji Pardubickém a v kraji Vysočina. Objem kalamitního dříví v této oblasti odhaduje ing. Vovesný na více než 150 tisíc m³.

SVOL a Asociace soukromého zemědělství ČR vydaly 14. července společné stanovisko k uvedené kalamitě, a obrátily se na ministra zemědělství Gandaloviče se žádostí o úpravu pravidel Programu rozvoje venkova. Konkrétně se jedná o opatření na obnovu lesního potenciálu po kalamitách a zavádění preventivních opatření, které podle obou organizací vzhledem k rozsahu poškození porostů plně nevystihuje potřeby obnovy lesních porostů.

V Sušici se uskutečnilo 17. července pracovní setkání starostů a starostek šumavských obcí a měst, majitelů soukromých lesů, vedení SVOL a zástupců obecních lesů se stínovým ministrem zemědělství Jiřím Haškem a členy Poslanecké sněmovny. Na programu jednání bylo řešení majetkových otázek mezi státem a církvemi a náboženskými společnostmi, diskuse o aktuálních problémech českého lesnictví a hrozící kůrovcová kalamita v nestátních lesích na Klatovsku. Šíření lýkožrouta smrkového v Pošumaví bylo i tématem mimořádného jednání nestátních majitelů zdejších lesů 22. července v Kolinci. Účastníci jednání ve společném prohlášení vyzvali orgány státní správy k podpoře osvěty zejména drobných vlastníků, kteří liknavě postupují při likvidaci kůrovce, a k řešení situace se skládováním neošetřeného dřeva z Národního parku Šumava v blízkosti nestátních lesů. Celý text prohlášení na straně 3.

Marie Růžková

Z pracovního setkání s poslancem Haškem Foto: Ing. Václav Toman

Zájemci o členství ve SVOL jsou vítáni. Pro další informace se obraťte na naši kancelář v Pelhřimově, nebo navštivte webové stránky www.svol.cz.

Vydává: Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů v ČR, K Silu 1980, 393 01 Pelhřimov, IČO 45035652, tel./fax: 565 324 203, e-mail: info@svol.cz. Vychází 3x ročně v nákladu 2000 ks. Odpovědný redaktor: Marie Růžková; za obsah příspěvků ručí autoři. Registrováno Ministerstvem kultury ČR pod evidenčním číslem MK ČR E 17027.